

Desherbatge entre cultius

jul. 15, 2019 |

Una vegada finalitzada la sega dels cereals d'hivern, pèsol o colza, és moment de començar a plantejar-se el desherbatge dels rostolls i de començar a dissenyar i implementar les estratègies de desherbatge del cultiu següent que, en aquesta època, passen per la gestió del banc de llavors de la parcel·la. És a dir, d'una banda es tracta de mantenir nets els rostolls de males herbes d'estiu i de l'altra, aplicar mesures que facilitin la màxima germinació de males herbes que afectarien el cultiu següent per a poder-les eliminar i reduir les futures infestacions.

La gestió del banc de llavors de les parcel·les dependrà, en gran mesura, dels trets biològics de les males herbes que pretenem combatre. Les males herbes que es poden veure més influenciades pel maneig que fem dels rostolls són el margall (*Lolium rigidum*) i l'escaldaboques (*Bromus spp.*), dues de les males herbes que ocasionen més danys als cereals en l'actualitat.

DESHERBATGE DE MALES HERBES D'ESTIU EN ELS ROSTOLLS

La presència de males herbes d'estiu en un rostoll vindrà molt determinada per les condicions de cada zona de cultiu sobretot pel contingut d'aigua disponible, la presència de nitrogen i també pels herbicides que s'hagin aplicat durant el període de cultiu en funció de la seva residualitat.

Les males herbes que es troben afectant més als rostolls són la *Kochia scoparia* (barrella), *Salsola kali* (barrella punxenca) que són pròpies de zones més seques i salinitoses. També resulten problemàtics el blets *Amaranthus* o *Chenopodium* propis de zones amb molt nitrogen. D'altres herbes dificultoses que afecten als rostolls són l'*Heliotropium europaeum*, el travacalls (*Polygonum aviculare*) i més darrerament les plantes del gènere *Conyza*.

En general, les principals espècies que es troben afectant els rostolls de cereal d'hivern tenen algunes característiques comunes: acostumen a germinar a la primavera i es desenvolupen

lentament per sota del conreu, tenen un sistema radicular potent i són difícils de controlar amb els herbicides autoritzats quan estan desenvolupades. A la vegada moltes d'elles toleren la sega o pel seu port se n'escapen i sobreviuen a la recol·lecció del cereal.

Ateses les característiques de les principals males herbes dels rostolls, l'estratègia per combatre-les passa per actuacions precoces quan les males herbes estan poc desenvolupades.

Una solució passa per la prevenció, és a dir, tenir en compte la presència en estius anteriors d'aquestes males herbes, fer un seguiment de la parcel·la i si es detecten noves plàntules, hi ha herbicides autoritzats en el cultiu dels cereals fins a l'estadi de fulla bandera, que poden ser utilitzats per controlar-les.

Ja després de la sega, en els rostolls de parcel·les en sembra directa pot ser necessari un tractament amb herbicida als pocs dies de la recol·lecció i recollida de la palla que és quan les plantes són més sensibles i per evitar que es desenvolupin durant l'estiu.

En el cas que es treballi el sòl, també es important actuar ràpidament després de collita, ja que el sistema radicular de les plantes més grans sovint dificulta el control amb els cultivadors o vibrocultors. És important que les relles dels cultivadors o vibrocultors cobreixin tota l'amplada de treball de l'equip per evitar que s'escapin les herbes. A la vegada el contingut d'humitat del sòl i la seva duresa influiran en l'eficàcia i qualitat d'aquestes labors, pel que una passada als pocs dies de recol·lectar pot resultar interessant per aprofitar la poca humitat que queda al sòl i aconseguir una bona labor que destrueixi les males herbes ja presents.

GESTIÓ DEL BANC DE LLAVORS DE LES MALES HERBES DELS ROSTOLLS

La gestió del banc de llavors s'ha de dur a terme paral·lelament al control de les males herbes dels rostolls, ja que la manera amb que controlem aquestes herbes influirà en l'evolució del banc de llavors de la parcel·la.

Les espècies que es poden veure més influenciades pel maneig que fem dels rostolls són entre d'altres, el margall i l'escaldaboques, dues de les males herbes que ocasionen més danys als cereals en l'actualitat.

En general, es tracta d'espècies molt ben adaptades al cicle del cereal d'hivern, amb germinació en les primeres pluges de tardor si l'estat del sòl ho permet i que no són capaces

de germinar des de profunditats superiors als 6-7cm.

Taula 1: Característiques biològiques del margall i de l'escaldaboques que s'han de tenir en compte a l'hora de plantejar-se el seu control.

	<i>Loliumrigidum</i> (Margall)	<i>Bromusspp.</i> (Escaldaboques)
Persistència del banc de llavors	Mitja-Baixa (2 campanyes agrícoles)	Baixa (1,5 campanyes agrícoles)
Profunditat òptima de germinació	2-3 cm	1-2 cm
Profunditat màxima de germinació	10 cm	10 cm
Dormició	Baixa	Molt baixa
Època de germinació	Precoc i agrupada (> 80% a la tardor)	Precoc i agrupada (>90% fins desembre)

Ateses aquestes característiques biològiques és interessant realitzar una primera labor superficial, amb la finalitat de deixar la majoria de llavors en disposició de poder germinar quan caiguin les primeres pluges. Si aquesta labor es realitza aviat quan les herbes d'estiu són petites no es requeriran profunditats de treballs molt grans i es podrà disposar les llavors que interessa gestionar a la profunditat òptima. És important deixar el sòl ben anivellat sense molts terrossos i si cal compactat per afavorir el màxim possible la germinació. En definitiva es tractaria de dur a terme ja, una primera falsa sembra.

En parcel·les sense treball del sòl resulta útil passar uns rascles amb pues rígides que faciliten un lleuger enterrat de les llavors que facilita la seva germinació quan cauen les primeres pluges.

El treball mecànic del sòl té un avantatge sobre la sembra directa en cas de preveure la utilització d'herbicides de preemergència com prosulfocarb en cereals o metazaclor en colza. Aquests herbicides tendeixen a perdre eficàcia si hi ha una gran quantitat de residus de collita a la superfície del sòl. Per això, un lleuger enterrat de la palla, que afavoreix la seva descomposició, també afavoreix l'eficàcia d'aquests herbicides.

Un cop germinades les males herbes, aquestes es poden eliminar amb una altra labor més profunda o bé amb glifosat si es du a terme un maneig amb sembra directa o mínim laboreig.

Si no es vol optar per l'esgotament gradual del banc de llavors, un altre tipus de maneig consistiria en enterrar de manera profunda les llavors amb una arada de pala i després, tenir cura de no pujar-les a la superfície a preparar el llit de sembra. L'objectiu d'aquest treball és aconseguir la pèrdua de viabilitat de les llavors enterrades en profunditat, de manera que aquest tipus de treball només és possible un any de cada dos, en margall i escaldaboques per no pujar llavors viables enterrades l'any anterior. Per aquest sistema de cultiu, s'estima una eficàcia mitjana d'un 67% de control de margall i també té eficàcies importants en escaldaboques. En el cas de cogula i roella també s'obtenen bones eficàcies però atesa la seva longevitat al sòl aquest tipus de labors s'han d'espaiar més en el temps almenys 6 o 7

anys entre passades.

AUTORS

JOSEP Mª LLENES

Unitat de Bones Pràctiques Fitosanitàries i
Cobertura Vegetal DRAP

JOSEP Mª MONTULL

Departament d'Hortofructicultura Botànica i
Jardineria UdL

ANDREU TABERNER

Unitat de Bones Pràctiques Fitosanitàries i
Cobertura Vegetal DRAP